

[Bertel Dahlgaard.]

fører længere ud end dér, hvor det er Kærligheden til Danmark, der er Grundlaget for Menneskers Higen mod det gamle Land, hvor stærke og højstemte Ord der saa end anvendes som Argumenter.

Maa jeg da til Slut sige et Par Ord om den parlamentariske Tilstand, hvorunder vi gaar ind til Vinterens Arbejde. Denne parlamentariske Tilstand er udadtil kendetegnet af, at der sidder en Mindretalsregering, og at der i Folketinget raader en stærk Partisplittelse, ogsaa i den Forstand, at der ingen Forhaandsaftale er truffet mellem nogen af Partierne. Hele dette Forhold indebærer Muligheder for Uro og Ustabilitet i det politiske Arbejde, ja, Muligheder ogsaa for Valg og for Regeringsskifte. Hvorvidt en saadan politisk Kamptilstand skal indtræde eller Vinteren skal præges af positivt opbyggende Arbejde, afhænger dels af Regeringen, dels af, om Partierne er positivt eller negativt indstillede over for det politiske Arbejde. Hvis betydende Partier driver en systematisk Opposition, saaledes som den kommunistiske Dagsorden synes at være Udtryk for, da kan det saglige Arbejde herinde i høj Grad saboteres og Folketinget gøres til Ramme omkring stadige politiske Hanekampe og golde Diskussioner, hvor det politiske Arbejde synker ned i det Plan, hvor Undergravningen af Folkestyret foregaar.

Jeg kan sige, at Det radikale Venstre paa det bestemteste vil vende sig mod saadanne Forsøg. Vi tror, at det nye Folketing, der valgtes efter Besættelsestidens Undertrykkelse af vor politiske Frihed, har et stort Ansvar over for det danske Folkestyres Fremtid. Vi vil fra vor Side bekæmpe alle Forsøg paa at føre vort politiske Liv ud i en Opløsningstilstand, hvor Handleevnen og Viljen til Samarbejde kvæles af politiske Manøvrer og Agitation for Agitationens egen Skyld.

Men Spørgsmaalet om, hvorvidt den kommende Rigsdagssamling skal faa et positivt Forløb, er i lige saa høj Grad afhængigt af Regeringens Optræden, og her gentager jeg: Regeringen er en Mindretalsregering, og ethvert Forsøg paa at optræde som Flertalsregering vil være en Fornægtelse af den faktiske parlamentariske Tilstand her i Danmark og derfor være ødelæggende for et frugtbart Samarbejde. Det er Regeringens Ret, naar ingen Aftale binder den, at søge sin Støtte til forskellig Side, saadan som Regeringen faktisk gjorde det sidste Vinter, hvor den i betydelige Sager kom til Forstaaelse med Det radikale Ven-

stre og Det konservative Folkeparti, medens den i andre Sager, i hvert Tilfælde i tre for os inden for Det radikale Venstre betydningsfulde Sager: den nordslesvigske Skoleordning, Organiseringen af Hjemmeværnene og Anskaffelsen af Krigsmateriel, fik sin parlamentariske Støtte fra Socialdemokratiet eller i visse Tilfælde baade fra Socialdemokratiet og Kommunisterne. Jeg siger: dette er Regeringens Ret, og den maa selv skønne over, i hvilket Omfang den vil benytte sig af denne Ret, ligesom det er vor Ret at vurdere Regeringens Handlinger i saadanne Tilfælde.

Naar vi ser paa sidste Vinters Lovgivningsresultater, er der vist ingen her, der vil finde det ejendommeligt, at jeg mener, enhver saglig Bedømmelse vil føre til, at de for Samfundet lykkeligste Resultater var den store Række af Reforme, hvor Regeringen lyttede til Det radikale Venstres Raad, og hvor i øvrigt i mangfoldige Tilfælde Socialdemokratiet, inden Lovforslagene forlod Folketinget, gav dem sine Stemmer.

For at der nu ikke skal herske nogen Tvivl om, hvor vi er at finde i denne Vinter, skal jeg sige, at Det radikale Venstre ønsker, at Regeringen ikke henfalder til Passivitet, men at den dristigt giver sig i Kast med foreliggende Opgaver, som jeg i Dag har nævnt. Vore Stemmer er rede til at sikre en dybtgaaende folkelig, demokratisk Linie i vor Lovgivning, men vi vil vende os imod ethvert Tilbagefald til en tidligere Madsen-Mygdalsk Politik. En tilsvarende Stilling indtager vi over for Samarbejdet til socialdemokratisk Side. Vi ønsker oprigtigt, at Socialdemokratiet vil være at finde paa det jævne, men sikre Fremskridts Vej, hvor vi tidligere sammen har øvet mangan Gerning til de brede Folkelags Gavn, men vor Haand vil være rettet imod alle Forsøg paa at løbe efter statssocialistiske Lygttemænd, som fører ud i Bureaukratiets og den overhaandtagende Centraliserings Hængedynd. Vi ønsker, at der skal bestilles noget ude i Befolkningen og i Folkets Rigsdag. Vi vil gerne bidrage til, saa godt vi kan, at det rette Arbejdshumør kommer til at besjæle den danske Nation, saa Danmark kan udnytte alle sine rige Muligheder.

Paul Holt: De Synspunkter, som den højtærede Statsminister har gjort gældende vedrørende Danmarks Udenrigspolitik i Almindelighed i Ministeriets Programtale, vil næppe møde Modsigelse fra nogen Side. Vi vil vel alle kunne enes om at fremme Danmarks Deltagelse i det internationale Samarbejde i Overensstemmelse med Landets Stilling som